

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/496/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

101/2017. (V. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. november 17-én a S. városi Rendőrkapitányságon előterjesztett **panaszát** a 2017. május 25-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – S. városi Rendőrkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a S. városi Rendőrkapitányságon 2016. november 17-én személyesen terjesztette elő panaszát az aznap foganatosított elővezetése során alkalmazott testi kényszer használat és annak körülményei miatt.

I.

A panaszos személyes meghallgatása során előadta, hogy az intézkedést foganatosító rendőr (S. A.) rálépett a fejére és belerúgott a hátába, miközben ő a bakancsát vette fel, a rendőr nem rendőrként végezte a munkáját. A helyszínen lévő többi rendőrrel a panaszosnak nem volt problémája. A panaszos szemtanúként nevezte meg édesanyját és a barátnőjét, akinek az elővezetését a fenti napon szintén elrendelték. A panasz jegyzőkönyvezése során a panaszos kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

II.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A S. városi Rendőrkapitányság (továbbiakban: rendőrkapitányság) a jegyzőkönyvezett panasszal egyidejűleg megküldte az ügyben keletkezett többi releváns dokumentumokat. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedés napján S. A. r. törzsszázlós által készített jelentés (továbbiakban: elsődleges jelentés) szerint ő és K. O. pr. őrmester gépkocsizó járőrszolgálatot látott el S. város területén. Az eligazítást tartó E. Sz. r. főhadnagy (szolgálatirányító) U. P. elővezetését határozta meg a S. út * szám alól, a *****/bű. számú határozat alapján. Az eligazítást követően megkezdték a feladat végrehajtását, amely során a szolgálatirányító parancsnok utasította őket, hogy menjenek N. község, R. u.*. szám alá, mert onnan segítséget kért Sz. G. c. r. törzsszázlós és K. Z. c. r. törzsszázlós körzeti megbízott két fő, közöttük az általuk keresett U. P., valamint a panaszos előállításához, akiknek elővezetését elrendelték.

Kiérkezésüket követően Sz. G. c. r. törzsszázlós kopogtatott a fenti számon található családi ház üveg verandájának ajtaján. Ekkor a panaszos kinyitotta a ház bejárati ajtaját és amint meglátta S. A. c. r. törzsszázlóst, agresszív lett, majd elkezdett üvölni: "Ez a köcsög rendőr b*szogát állandóan, a k*rvá anyját és húzzon el a picsába!". Ezt követően hátrálni kezdett a lakásba, ezért közölték vele, hogy velük kell mennie, mert elővezetés céljából előállítják a rendőrkapitányságra. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, folyamatosan szidta az intézkedő rendőröket. Mivel tartani lehetett attól, hogy kivonja magát a rendőri intézkedés alól és megpróbál visszamenni a házba, vagy támadólag fellép ellenük, ezért a kényszerítő eszköz használatára vonatkozó figyelmeztetésben részesítették. A figyelmeztetés ellenére tovább a panaszos folytatta az eddig megkezdett tevékenységét, ezért őt testi kényszerrel S. A. és Sz. G. c. r. törzsszázlós a földre vitte, majd megpróbálták kezeit hátra helyzetben megbilincselni, aminek a panaszos ellenállt. A bilincselés közben a panaszos hátára — jobb térdrel — rá kellett térdelni és a kezeit is feszíteni kellett, hogy biztonságosan lehessen vele szemben kényszerítő eszközt alkalmazni. A sikeres bilincselést követően a panaszost Sz. G. és K. Z. c. r. törzsszázlós elhelyezte a szolgálati személygépkocsiba, majd előállították a rendőrkapitányságra.

U. P.-t S. A. c. r. törzsszázlós K. O. pr. őrmesterrel állította elő.

A pr. őrmester az intézkedés folyamán a fenti családi ház utcafrontját biztosította, hogy az elővezetendő személyek ne tudják kivonni magukat az intézkedés alól.

A panaszossal szemben bilincset 2016. november 17-én 6 óra 40 perc és 7 óra között alkalmaztak, a kényszerítő eszköz használatával látható sérülése nem keletkezett.

A panaszos jelezte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal él, elmondása szerint a rendőri intézkedés következtében sérülése keletkezett. Erre való tekintettel őt kivizsgálás céljából beszállították a helyi kórházba. A jelentés végén a jelentést író S. A. c. r. törzsszázlós megjegyezte, hogy a panaszost a civil életből nem ismeri, perben, haragban nem áll vele és az elmúlt évek során kb. 5 alkalommal intézkedett vele szemben.

2) A rendőri szerv megküldte az illetékes rendőrkapitányság Vizsgálati Osztályának 2016. november 11-én kelt határozatát, amelyben a panaszos elővezetését rendelték el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének megalapozott gyanúja miatt ifj. K. Z. ellen indított büntetőeljárásban. Az indoklás szerint a panaszos a szabályszerű idézések ellenére nem jelent meg és tanúkenti kihallgatása szükséges, ezért 2016. november 17-én 7 órára elővezetését rendelték el.

3) Az elővezetés végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos előállítását Sz. G. és K. Z. c. r. törzsszázlós hajtotta végre 2016. november 17-én 6 órakor. Az elővezetés végrehajtása során a panaszost igazoltatták, ruházatát átvizsgálást hajtottak végre. az intézkedés végrehajtása érdekében az Rtv. 47. §-a lapján testi kényszert, az Rtv. 48. § d) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök használatára előzetes figyelmeztetés történt, bilincset 6 óra 40 perctől 7 óráig alkalmaztak a

kezek hátra bilincselésével. a rendőri intézkedés során sérülés és anyagi kár nem keletkezett. Az elővezetést két fő, összesen 1 órában hajtotta végre.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása alapján a rendőrkapitányság a ***/bű. ügyben a panaszos elővezetését rendelte el. A panaszos címen megjelentek, ahol közölték a panaszossal, hogy a rendőrkapitányság elővezetési határozata alapján előállítják, amely közlést a panaszos tudomásul vette, elmondta, hogy felöltözik és indulhatnak.

A jelentés azzal folytatódik, hogy a szóban forgó ügyben a panaszos barátnőjével, U. P.-val szemben is elővezetést rendeltek el aznapra, és a beszélgetés során a jelentést író rendőr észlelte, hogy a panaszos szobájában az ágyon feküdt egy hölgy, aki kérdésre U. P.-ként azonosította magát. A c. r. törzssászlós vele is közölte az elővezetés tényét, amire a panaszos felháborodott és ordítani kezdett, hogy a barátnőjének mi köz van az egészhez. Ennek ellenére K. Z. c. r. törzssászlós felszólította a hölgyet, hogy ő is öltözzön fel.

A történeteket jelentették a szolgálat irányító parancsnoknak, mivel U. P. lakcíme is ki volt adva a kollégáknak. A parancsnok közölte, hogy a hölgy ellen érvényes elfogató parancs van érvényben 50 000 Ft. szabálysértési bírság befizetésének elmulasztása miatt. Ezt követően K. Z. c. r. törzssászlós segítséget kért a helyszínre, mivel immár két személy elővezetéséről volt szó. A helyszínre S. A. r. törzssászlós és K. O. pr. őrmester 6 óra 40 perckor érkezett meg. Mivel az intézkedés kezdetétől számítva már több, mint fél óra is eltelt és senki nem jött ki, ezért Sz. G. c. r. törzssászlós ismét kopogtatott a veranda üvegajtáján és belépett oda.

A panaszos ekkor nyitotta ki a lakás bejárati ajtaját, majd meglátva az erősítést azon ismét felháborodott, ordítani kezdett, hogy mit keresnek az udvarában a magánterületén. Ekkor felszólították, hogy vegye a cipőjét, mert előállítják a kapitányságra, mire a panaszos hirtelen nagyon agresszív lett, hátrálni kezdett a lakásába. Tartani lehetett attól, hogy bezárkózik és kivonja magát a rendőri intézkedés alól, ezért ismét felszólították, hogy ez elővezetés foganatosítása céljából előállítják a kapitányságra. A panaszos a felszólításnak nem tett eleget, agresszivitása tovább fokozódott, folyamatosan szidalmazott őket és tartani lehetett attól, hogy támadólag lép fel, ezért Sz. G. és S. A. c. r. törzssászlósok a panaszost a lakás bejárati ajtajában testi kényszer segítségével a földre vitték, közölték, hogy meg fogják bilincselni. Eközben a panaszos ellenállt, megfeszítette magát és csak együttes erővel sikerült a kezeit hátrabilincselni.

A panaszost ezek után előállították a rendőrkapitányságra, ahol az előállító helyiségben elhelyezték, ott részére az elővezetői parancs egy példányát átadták. (A házban felöltözve várakozó U. P.-t S. A. c. r. törzssászlós és K. O. pr. őrmester állította elő.)

4) Az illetékes rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály állományába tartozó P. Cs. r. alezredes 2017. november 18-án az alábbi tartalommal tett jelentést.

A 2016. november 17-én 7 órakor elővezetés foganatosítása miatt előállított panaszos a rendőri intézkedéssel szembeni panaszt kívánt előterjeszteni. A panasz felvételére a fenti napon 11 óra 20 perc és 11 óra 40 perc között került sor a ***/2016.ált számú jegyzőkönyvben, amelyet a Testület jelen állásfoglalás I. részében már ismertetett.

A panaszos a jegyzőkönyvben a rendőri intézkedésre vonatkozóan többszöri kérésre és kérdésre is csak annyit volt hajlandó elmondani, amennyit a jegyzőkönyv tartalmaz. Az intézkedés egyéb mozzanataira nem kívánt nyilatkozni, a jegyzőkönyv felvétele során végig hangoztatta, hogy ő elégedetlen S. A. c. r. törzssászlós munkájával, kijelentette, hogy el kívánja érni, hogy leszereljék, illetve kijelentette, hogy a Facebookra is fel fogja tenni a r. törzssászlóst és a történeteket. A személy a meghallgatása során végig ingerülten, sok esetben megemelt hangnemben, indulatosan beszélt, ezért több alkalommal meg kellett kérni, hogy próbáljon az indulatain uralkodni.

A jelentés azzal zárult, hogy a meghallgatás során végig érezhető volt a panaszos r. törzssászlóssal szembeni személyes ellenszenvé.

5) A rendőrkapitányság megküldte a panaszos kórházi ellátása során készült orvosi dokumentumot. A kiállított igazolás szerint reggel 7 óra körül fogatosított rendőri intézkedés során 2-3 személy a hátára térdelt és a fejére lépett.

Az irat szerint a sérülés foka könnyű.

6) A megyei rendőrfőkapitány a 2016. november 29-én kelt átiratában a fent ismertetett rendőrségi iratok megküldésével egyidejűleg arról tájékoztatta a Testület elnökét, hogy hivatalos eljárásban történt bántalmazás gyanúja miatt a büntetőfeljelentést hivatalból megették a Központi Nyomozó Főügyészség területileg illetékes Osztályán.

III.

1) Az elővezetés elrendelésével kapcsolatosan a Testületnek először saját hatáskörét kellett vizsgálnia a következők szerint.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult:

- szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni;
- büntetőeljárás keretében fogatosított cselekmények törvényességét elbírálni;
- kártérítést megítélni;
- az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A panaszos elővezetését az illetékes rendőrkapitányság azért rendelte el, mert a panaszos egy folyamatban lévő büntetőügyben a szabályos idézések ellenére nem jelent meg és tanúkénti kihallgatása indokolt volt.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 69. § 81) és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„69. § (1) Ha a terhelt, a tanú vagy a szakértő idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt előzetesen, mielőtt az akadály a tudomására jut, haladéktalanul, vagy ha ez már nem lehetséges, az akadály megszűnése után nyomban, alapos okkal nem igazolja, illetőleg az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik,

- a) a terhelt elővezetése rendelhető el,
- b) a tanú elővezetése rendelhető el, vagy rendbírsággal sújtható,
- c) a szakértő rendbírsággal sújtható.

(1a) Ha a védő az idézés ellenére olyan eljárási cselekményen nem jelenik meg, amelyen részvétele kötelező, és helyettesítéséről sem gondoskodik, rendbírsággal sújtható, valamint az okozott költség megtérítésére kell kötelezni.

(1b) Az (1a) bekezdés szerinti jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha a védő az 50. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott értesítési kötelezettségének eleget tett, vagy e kötelezettség teljesítése az előre nem ismert elháríthatatlan akadály jellege miatt nem volt lehetséges. Ha utóbb az állapítható meg, hogy az akadály előre ismert vagy elhárítható volt, az (1a) bekezdés szerinti jogkövetkezmények alkalmazásának van helye.

(2) Ha a terhelt, a védő, a tanú vagy a szakértő önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetőleg az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, a következő kihallgatására, illetve eljárási kötelezettségének teljesítése érdekében a terhelt elővezetése rendelhető el, a tanú rendbírsággal sújtható vagy elővezetése rendelhető el, a védő és a szakértő rendbírsággal sújtható. Az okozott költség megtérítésére a felsoroltakat kötelezni kell.

A büntetőeljárásban történő elővezetés szabályait Be. 162.§ rögzíti. E szerint:

„162. § (1) Az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét.

(2) A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik.

(3) Az elővezetést a rendőrség hajtja végre. Az elővezetést az általa nyomozott ügyben az illetékességi területén eljáró más nyomozó hatóság is végrehajthatja. A rendőr, illetőleg a nyomozó hatóság az érintett személyt az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyre kíséri, ennek érdekében a reá irányadó törvény szerint szükség esetén kényszert és más intézkedést alkalmazhat.

(4) Az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani.

(5) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezhet úgy, hogy a rendőr az elővezetés foganatosítása helyett az érintett személy útba indulását ellenőrizze, ha megalapozottan feltehető, hogy az elővezetés célja ezzel is elérhető.

(6) Katona [Btk. 127. § (1) bekezdés] elővezetése iránt az elővezetendő előljáróját kell megkeresni.

(7) Az elővezetés költségének megfizetésére az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt kell kötelezni. Eredménytelen elővezetés esetén az elővezetést elrendelő bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság a kötelezettet kérelmére különös méltánylást érdemlő okból mentesítheti az elővezetés költségének megfizetése alól, ebben az esetben az elővezetés költségét az állam viseli.”

Fenti rendelkezések alapján a Testület megállapította, hogy a panaszos büntetőeljárásban történő elővezetésének elrendelése a büntetőeljárás részeként a nyomozó hatóság és az ügyész hatáskörébe tartozik, ennek okán a Testület hatásköre az elővezetés elrendelésének vizsgálatára nem terjed ki.

A Testület a panaszbeadvány többi része és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – vizsgálta panaszossal szemben fogatosított előállítás és kényszerítő eszköz használat jogszerűségét és arányosságát.

A Testület vizsgálata során megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, valamint a VI. cikkben meghatározott magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogát, az alábbiak szerint.

1) A panaszos elővezetésével kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

a) Az elővezetés szabályait egyrészt az Rtv, másrészt a Szolgálati Szabályzat, harmadrészt a Be. rendezi.

Az Rtv. 34. §-a szerint a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri, vagy oda útba indítja. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a rendőrségen a szükséges ideig - legfeljebb 12 óra időtartamra - vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős.

Ezeket a szabályokat egészíti ki a Szolgálati Szabályzat 33-34. §- a.

[33. § (1) Elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet fogatosítani.

(2) Ha az elővezetés elrendelésére jogosult hatóság az intézkedés alá vont személy útba indulásának ellenőrzését rendelte el, a rendőr az elővezetés végrehajtása érdekében csak az útba indulást ellenőrzi.

34. § (1) Az elővezetési határozatot vagy végzést a rendőr előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, utána kézbesíti.

(2) A rendőr lehetőséget ad arra, hogy az elővezetendő személy az évszaknak megfelelően felöltözzön, pénzt, élelmét, fontos személyi használati tárgyait – a saját és mások testi épségét veszélyeztető eszközökön kívül – magához vegye, a jelenlévő hozzátartozóitól elbúcsúzzon.

(3) El kell állni az elővezetéstől, ha azt a pénzbüntetést, pénzbírságot helyettesítő szabadságvesztés büntetés, elzárás végrehajtása céljából rendelték el, és az elővezetendő hitelt érdemlően igazolja a pénzbüntetés vagy pénzbírság kifizetését. El kell állni az elővezetéstől akkor is, ha elővezetés közben a kiszabott bírságot a postahivatalnál befizeti, ebben az esetben azonban az elővezetéssel kapcsolatban felmerült költségek megtérítését kezdeményezni kell.

(4) Ha a rendőrnek tudomására jut, hogy az elővezetendő személy a Magyar Honvédség tényleges katonai állományú tagja vagy rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja, az elővezetést nem hajthatja végre, azonban erről jelentést ír, és az elővezetendő személy szolgálati előjáróját az elővezetés fogatosítása érdekében megkeresi.

(5) Ha az elővezetés bármely okból nem hajtható végre, ezt a körülményt a rendőr haladéktalanul jelenti szolgálati előjárójának, aki erről, valamint a végrehajtást akadályozó okról soron kívül tájékoztatja az elrendelőt.]

A Testület ehelyütt utal továbbá a rendőrség Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettségére, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A rendőrkapitányság által megküldött adatok között szerepelt az elővezetést elrendelő határozatát, amely alapján megállapítható volt, hogy a panaszos egy büntetőügyben a korábbi szabályszerű idézések ellenére nem jelent meg.

Tekintettel arra, hogy a panaszos elővezetését a rendőrkapitányság jogszerűen rendelte el határozatával, a Testület úgy foglalt állást, hogy nem sérült a panaszos magán- és családi életéhez és tisztességes eljáráshoz fűződő joga amiatt, a rendőrség a fent megjelölt időpontban a határozatban foglaltaknak megfelelően, a panaszos lakcíméről elővezette a panaszost.

2) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközt is alkalmaztak, amellyel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszos a jegyzőkönyvben előadta, hogy az intézkedés során a hátába rúgtak, és ráléptek a fejére.

A jelentések alapján tudható, hogy a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül, ezért a Testület egyszerre vizsgálta a kényszerítő eszközök alkalmazásának feltételeit.

a) Az Rtv. 47. § alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Szükséges még megemlíteni az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdését, mely szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrre, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

- b) Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy
  - a) önkárosításának megakadályozására,
  - b) támadásának megakadályozására,
  - c) szökésének megakadályozására,
  - d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) A bilincset alkalmazása kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, a kényszerítő eszköz alkalmazásának az Rtv.-ben és az e rendeletben meghatározott követelményei teljesülése esetén, különösen azzal szemben lehet indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, illetve – az őrzés idejére – akit az előállító egységen vagy a fogdán kívül őriznek, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartásra vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

Az intézkedés napján kelt valamennyi jelentés arról számolt be, hogy a panaszos 30 perc elteltével sem jött elő a lakásból, az erősítést meglátva agresszívan kezdett el viselkedni, ordibált, szidalmazta a rendőröket és a felszólításoknak nem engedelmeskedett, hátrálni kezdett a lakásába. A rendőrök attól tartottak, hogy kivonja magát az intézkedés alól és ezért újból együttműködésre szólították fel, amit a panaszos figyelmen kívül hagyott, agresszivitása fokozódott, tartottak tőle, hogy támadólag lép fel, ezért a törvény nevében szavak előrebocsátásával figyelmeztették, hogy amennyiben nem működik együtt, kényszerítő eszközt használnak vele szemben. Mivel a felszólítás eredményre nem vezetett, a panaszost testi kényszer útján a földre vitték, a panaszos továbbra sem működött együtt, megfeszítette magát, ezért közölték, hogy megbilincselik, kezeit együttes erővel tudták hátra helyzetben megbilincselni. A bilincselés jogalapjaként a rendőrök az Rtv. 48. § d) pontját jelölték meg.

A Testület álláspontja szerint a fent idézett rendelkezések összeolvasásából az következik, hogy a panaszos magatartására a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés szerinti megbilincselési okok közül az d) pontja „illeszhető”, az intézkedés napján készült jelentések szöveges információja alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos kezdeti, passzív, majd aktív ellenszegülő magatartása pusztán testi kényszerrel nem lett volna megtörhető.

Fenti rendelkezésekből következik, hogy a rendőrök jogszerűen alkalmazták a panaszos ellenszegülésének megtörésére testi kényszert, ezért **az alkalmazott testi kényszerrel összefüggésben a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült.** Tekintettel arra, hogy a panaszos magatartása miatt az intézkedés eredményessége más, kisebb korlátozással járó módon nem volt biztosítható, **a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szemben a fokozatosság és arányosság szem előtt tartásával a rendőrök indokoltan és jogszerűen alkalmazták bilincset, illetve a bilincselés végrehajtása érdekében testi kényszert, és amiatt nem állapította meg a panaszos emberi méltóságából levezetett testi épséghez fűződő jogának megsértését.**

- c) A jegyzőkönyvben foglaltak miatt a Testület vizsgálta a kényszerítő eszközhasználat végrehajtásának módját.

A panaszos intézkedéssel kapcsolatos panasza jegyzőkönyvezésekor nem fejtette ki, hogy pontosan mi volt a rendőrök viselkedésével kapcsolatban a problémája, annyit jegyzett meg, hogy a rendőr nem

rendőrként végezte munkáját. (A panaszos röviden annyit adott elő, hogy az intézkedés során ráléptek a fejére és a hátába rúgtak.)

A rendőrségi jelentések következetesen a panaszos magatartása miatt szükségessé váló bilincselés alkalmazásáról számolnak be, bántalmazásra nem utalnak, továbbá rögzítették, hogy a panaszos a bilincselés következtében látható sérülése nem keletkezett. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a panaszos elmondása szerint megsérült az intézkedés során, ezért orvosi ellátásáról gondoskodtak.

Tekintettel arra, hogy a panaszos sem a kényszerítő eszköz használatától elkülönült fizikai kényszerről számolt be, a Testület nem vizsgálta, hogy a rendőrök alkalmaztak-e jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszakot.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A baleseti lap könnyű fokú sérülésről ad számot, amellett, hogy azon panaszelemként nem rúgás, hanem az szerepel, hogy a panaszos hátára térdeltek, melyet egyébként a jelentések sem cáfoltak, leírták, hogy a bilincselés közben a panaszos hátára – jobb térdel – rá kellett térdelni és a kezeit is feszíteni kellett, hogy biztonságosan lehessen vele szemben kényszerítő eszközt alkalmazni.

A Testület szerint ebből az következik, hogy amennyiben a kényszerítő eszköz használat jogszerű volt és az okozott sérülések nem haladják meg az ilyenkor „szokásos” mértéket, akkor nem állapítható meg alapjogsértés, csupán a testi épséghez való jog jogszerű korlátozása.

A Testület megítélése szerint a panaszos által leírtak megfelleltethetőek a rendőri jelentésekben körülírtaknak (az ellenszegülés miatt szükséges a földre döntés, karfeszítés alkalmazás, bilincselés érdekében rátérdelés) és a sérülés lehetőségével, a testi épséghez fűződő jog törvényben foglaltak szerint korlátozásával az Rtv. is számol. A Testület álláspontja szerint a panaszban előadottak nem haladták meg azt a mértéket, amely adott esetben egy jogszerű kényszerítő eszköz használatnál jelentkezik.

Mivel a Testület a fentiek szerint úgy ítélte meg, hogy a kényszerítő eszköz jogszerű volt, **ezért a panaszos sérülései kapcsán a testi épséghez való jog korlátozásának kérdésében a Testület szintén nem állapított meg jogsérelmet.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezett intézkedést, ezért a panaszos magán- és családi élet tiszteletben tartásához és tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem sérült a panaszos elővezetése miatt. Az intézkedés során alkalmazott testi kényszer és bilincselés használatával kapcsolatban a Testület megállapította, hogy jogszerűen kívántak fellépni a panaszos ellenszegülésének megtörése érdekében, így a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogából levezetett testi integritáshoz fűződő jogát jogszerűen korlátozták a rendőrök.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. május 25.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET